

**Узагальнення практики розгляду
справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією
за 2017 - 2018 роки**

На виконання плану роботи Красноокнянського районного суду Одеської області на 2019 рік, було проведено узагальнення практики розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією за 2017 - 2018 роки.

Метою даного узагальнення є вивчення проблемних питань, що виникають при застосуванні норм матеріального та процесуального права при розгляді даної категорії справ.

Одним із ключових моментів стратегії боротьби держави з корупцією слід вважати діяльність судів, які відграють значну роль у протидії корупції, шляхом притягнення до відповідальності винних осіб.

Законом України «Про запобігання корупції» визначено правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні. Так, за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень особи можуть бути притягнуті до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення передбачена главою 13-А КУпАП «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» (ст. ст. 172-4- 172-9-2).

Згідно статистичних даних та порівняльної таблиці, за період з 2017 по 2018 роки, до Красноокнянського районного суду Одеської області надійшло вісім справ у 2017 році та вісім справ у 2018 році.

Рік надходження справи до суду	Загальна кількість справ	Ст. 172-2 КУпАП	Ст. 172-6 КУпАП	Ст. 172-7 КУпАП	Накладено стягнення	Закрито провадження по справі			Доопрацювання
						відсутність складу правопорушення	закінчено накладання стягнення	малозначність	
2017	8	1	-	7	1	4	-	2	1
2018	8	-	2	6	-	5	3	-	-

Так, у 2017 році до суду надійшло вісім справ – сім справ за ст. 172-7 КУпАП та одна справа за ст. 172-2 КУпАП. З них: у шістьох справах було закрито

провадження по справі з різних підстав, по одній справі було накладено стягнення в вигляді штрафу в розмірі 3400 грн., а одну справу було направлено на доопрацювання, оскільки вона була складена з порушенням вимог ст.256 КУпАП.

У 2018 році до суду надійшло вісім справ. З них: дві справи за ст. 172-6 КУпАП та шість справ за ст. 172-7 КУпАП. По всіх справах, що надійшли за даний період було закрито провадження по справі. В п'ятьох – за відсутністю складу правопорушення, а у трьох – закінчився строк накладання стягнення.

Відповідно до ч. 3 ст. 38 КУпАП, адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також правопорушень, передбачених статтями 164⁻¹⁴, 212⁻¹⁵, 212⁻²¹ цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення, а ч. 4 ст.38 КУпАП встановлено, що у разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш, як через місяць з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження.

Закриття справи за перебігом строку накладання адміністративного стягнення, передбаченого ст. 38 КУпАП, допустимо лише у випадку доведеності вини особи у вчиненні правопорушення за умови забезпечення при розгляді справи всебічного, повного і об'єктивного з'ясування всіх обставин, які мають значення для вирішення справи, з дотриманням процесуальної форми її розгляду, визначеної законом.

Відповідно до вимог законодавства про адміністративні правопорушення, момент складання протоколу про адміністративне правопорушення не ототожнюється з моментом виявлення його вчинення. Моментом виявлення вчинення є момент його виявлення правоохоронними органами держави. Отже, для обчислення строків накладання адміністративного стягнення за вчинення адміністративного корупційного правопорушення слід чітко встановити як час вчинення правопорушення, так і час його виявлення.

З матеріалів однієї із справ де суд заклав провадження по справі, вбачається, що 10 липня 2017 року правоохоронний орган здійснив запит до сільської ради щодо переліку документів, у тому числі усіх рішень сесій та протоколів пленарних засідань ради.

13 липня 2017 року посадовою особою органу поліції особисто отримано, у відповідь на запит, вищевказані документи.

Крім того, матеріали справи містили відповіді Красноокнянського РВ ДРАЦС від 04 серпня 2017 року та копію форми №1, направленої ГУ ДМС України в Одеській області від 03 серпня 2017 року.

Таким чином, днем виявлення адміністративного правопорушення, вчиненого особою є саме 04 серпня 2017 року – дата останньої відповіді на запит правоохоронного органу.

Відповідно до п.7 ст.247 КУпАП, провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю в разі закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених ст.38 КУпАП.

15 лютого 2018 року суд виніс постанову про закриття провадження у справі, у зв'язку з закінченням строків накладення адміністративного стягнення, оскільки з дня виявлення адміністративного правопорушення минуло більше 3 місяців.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення необхідно звертати увагу чи містить діяння склад корупційного правопорушення, передбаченого Законом. В шістьох справах було закрито провадження у зв'язку з відсутністю складу правопорушення за ст.172-7 КУпАП.

Так, особа 1, будучи депутатом сільської ради, тобто особою, уповноваженою на виконання функцій місцевого самоврядування, приймала участь у розгляді питання і голосування на сесії сільської ради за рішення про надання дозволу на розроблення проекту із землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд, де, у тому числі, розглядалося питання про надання дозволу також і йому на розроблення проекту із землеустрою.

Згідно протоколу пленарного засідання сесії, на ній були присутні 10 депутатів, в тому числі особа 1, яка проголосувала за прийняття вищевказаного рішення.

Таким чином, на думку посадової особи, яка склала протокол, під час пленарного засідання у особи 1 виник реальний конфлікт інтересів, який полягав у суперечності між його службовими обов'язками як особи, уповноваженої на виконання функцій місцевого самоврядування та приватним немайновим інтересом, зумовленим його приватним інтересом, що полягає у можливості реалізації права безоплатної приватизації ним земельної ділянки, що впливає на об'єктивність або неупередженість голосування особи 1 за прийняття на сесії відповідного рішення.

Диспозицією ч.ч.1,2 ст.172-7 КУпАП передбачена відповідальність за неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів та за вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

Судом встановлено, що фактично земельна ділянка надана особі 1 понад 20 років тому, на цій же земельній ділянці розташований жилий будинок, який належав померлій матері особи.

Тому, рішення сільської ради щодо надання дозволу на розроблення проекту відведення земельної ділянки у власність носить технічний характер, для подальшого отримання особою технічної документації, яка також має бути затверджена відповідними органами, і ця земельна ділянка априорі не могла бути

надана нікому іншому, ніж землекористувачу, а у інакшому випадку – це суперечило б засадам вільного користування землекористувача земельною ділянкою та спадковим майном.

Отже, рішення сільської ради ніяким чином не змінило юридичний статус ні земельної ділянки, ні землекористувача. Тому, суд дійшов висновку, що будь-якого реального конфлікту інтересів та приватного інтересу не було.

Крім того, саме депутат, як посадова особа місцевого самоврядування і доповів про свою ж заяву про надання дозволу розроблення проекту відведення земельної ділянки у власність.

Відповідно до ч. 1 ст.59-1 «Конфлікт інтересів» глави 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сільський, селищний, міський голова, секретар, депутат сільської, селищної, міської ради, голова, заступник голови, депутат районної, обласної, районної у місті ради бере участь у розгляді, підготовці та прийнятті рішень відповідною радою за умови самостійного публічного оголошення про це під час засідання ради, на якому розглядається відповідне питання, що останнім і було виконано.

Оскільки судом було встановлено відсутність конфлікту інтересів, то у особи 1 не було необхідності про це повідомляти, так як законом передбачено обов'язок повідомляти про наявність конфлікту інтересів, а не про його відсутність.

Відповідно до статті 22 КУпАП, при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган, уповноважений вирішувати справу може звільнити правопорушника від адміністративної відповідальності і обмежитися усним зауваженням.

Так, у 2017 році судом, при розгляді справ зазначеної категорії, від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення звільнили двох осіб.

При проведенні узагальнення встановлено, що судді в цілому вірно застосовують матеріальні і процесуальні норми під час розгляду справ зазначеної категорії, хоча через малу кількість таких справ ще не напрацьована практика застосування антикорупційних норм.

З метою недопущення помилок та застосування неоднакової судової практики, є необхідність у її вивченні, шляхом ознайомлення з правовими позиціями інших судів, особливо Одеського апеляційного суду та Верховного Суду України.

Секретар судового засідання

Є.А. Гушкан